KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 8.1.2008
KOM(2007) 865 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o různých systémech chovu nosnic, a zejména o systémech, na které se vztahuje směrnice Rady 1999/74/ES

{SEK(2007) 1750}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o různých systémech chovu nosnic, a zejména o systémech, na které se vztahuje směrnice Rady 1999/74/ES

(Text s významem pro EHP)

1. SOUVISLOSTI

Směrnice Rady 1999/74/ES ze dne 19. července stanoví minimální požadavky na ochranu nosnic[1] a stanoví zejména opatření vztahující se na neobohacené a obohacené klecové systémy a alternativní systémy (neklecové).

Směrnice stanoví, že chov nosnic v neobohacených klecových systémech se zakazuje ode dne 1. ledna 2012. Směrnice také zmocňuje Komisi, aby předložila Radě zprávu na základě vědeckého stanoviska o různých systémech chovu nosnic při zohlednění patologických, zootechnických, fyziologických a etologických aspektů, jako i vlivů na životní prostředí a zdraví. Tato zpráva je založená také na studii o společensko-hospodářských důsledcích těchto různých systémů a jejich vlivů na hospodářské partnery Společenství[2]. Směrnice je doplněná právními předpisy týkajícími se registrace zařízení pro chov nosnic[3] a označování[4] , jako i bezpečnosti potravin[5].

Ochrana a dobré životní podmínky zvířat jsou významnou součástí politik Společenství. Protokol o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat přiložený ke Smlouvě o ES na základě Amsterodamské smlouvy stanoví, že při stanovování a provádění politik Společenství v zemědělství, v dopravě, v oblasti vnitřního trhu a ve výzkumu bere Společenství plně v úvahu požadavky na dobré životní podmínky zvířat. Hlavní cíle a hlavní akční oblasti uvedené v akčním plánu Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat[6] přijatém v roce 2006 jsou pro toto sdělení rovněž důležité.

---

1 Úř. věst. L 203, 3.8.1999, s. 53.

2 Všechny studie a stanoviska použité pro účely tohoto sdělení jsou uvedeny v pracovním dokumentu Komise č. SEK(2007)1750. Všechny dokumenty uvedené v tomto dokumentu jsou citovány v jejich původním jazyce.

3 Směrnice Komise 2002/4/ES o registraci zařízení pro chov nosnic, kterou stanoví směrnice Rady 1999/74/ES (Úř. věst. L 30, 31.1.2002, s. 44).

4 Nařízení Rady (ES) č. 1028/2006 o obchodních normách pro vejce (Úř. věst. L 186, 7.7.2006, s. 1) a nařízení Komise č. 557/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1028/2006 o obchodních normách pro vejce. (Úř. věst. L 132, 24.5.2007, s. 5).

5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 1) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 55).

6 KOM(2006) 13 v konečném znění.

2. RŮZNÉ SYSTÉMY CHOVU NOSNIC

2.1. Patologické, zootechnické, fyziologické a etologické aspekty

V listopadu 2004 na žádost Komise vydal Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „EFSA“) vědeckou zprávu a stanovisko o aspektech dobrých životních podmínek různých systémů chovu nosnic[7], které potvrzují, že zdraví zvířat a prvky chování jsou pro dobré životní podmínky zvířat nanejvýš důležité. Pokud jde o *zdraví zvířat*, stanovisko zdůrazňuje, že infekční choroby se mohou vyskytovat v jakémkoli systému umístění zvířat, ale jejich výskyt se podle systémů liší. Zatímco při systémech s venkovním výběhem představuje kontakt s volně žijícími zvířaty zdravotní riziko, u systémů s výběhem v hale je důležitým faktorem pro zdravotní riziko častější kontakt mezi ptáky v důsledku vyšší hustoty chovu a životního prostředí, kde je pravděpodobnost zvýšené hustoty patogenů. Obecně lze konstatovat, že pravděpodobnost vystavení původcům infekcí a příslušným důsledkům je ovlivněna faktory životního prostředí, systémy řízení a hygienickými opatřeními.

Pokud jde o hlavní aspekty, které by mohly ovlivnit *dobré životní podmínky a zdraví nosnic* v podmínkách chovu, dospěli vědci k těmto úvahám:

– Škodlivé klování představuje vážný problém a může vést k rozsáhlému poškození tkání, kanibalizmu a úmrtnosti. Riziko klování se snižuje s růstem kvality způsobů chovu, jako jsou extenzivní systémy, a pokud chovatelské schopnosti a znalosti řídících pracovníků o rizikových faktorech jsou vyšší. Použití systematické kauterizace zobáku pro kontrolu škodlivého klování vědci kritizují jako bolestivé.

– Kanibalizmus je nepředvídatelný problém, který lze obtížně kontrolovat a jeho častým důsledkem je vysoká úmrtnost. Závažnější důsledky má v alternativních systémech[8], zejména u slepic s neporušenými zobáky.

– Zlomení kostí je méně časté u slepic v obohacených klecích a v alternativních systémech, kde mívají značně silnější kosti a dochází k méně zlomeninám než u slepic v neobohacených klecích.

– Poruchy nohou nebo deformace hřebenu prsní kosti se vyskytují hlavně v důsledku nevhodné konstrukce hřadu.

– Pokud jde o úmrtnost v některých systémech s obohacenými klecemi nebo alternativních systémech, nedávné studie ukazují[9], že výsledkem použití nejvyvinutějších obohacených klecí nebo alternativních systémů může být nízká úmrtnost.

---

7 Stanovisko Vědecké komise pro zdraví a dobré životní podmínky zvířat na žádost Komise týkající se aspektů dobrých životních podmínek různých systémů chovu nosnic.

8 Bezklecové systémy, jak jsou uvedeny v kapitole I směrnice 1999/74/ES.

9 LayWel, pracovní program 3, s. 58 a další.

Pokud jde o dodržování *priorit chování* zvířat došel EFSA k názoru, že slepice dávají přednost snášení vajec ve snáškovém hnízdě, a to v uzavřeném hnízdě vytvořeném z předpřipraveného substrátu. Proto by měly být v systémech umístění zvířat odpovídajícím způsobem umístěna vhodná hnízda. Také napájení, krmení, pastva a pravděpodobně smývání prachu jsou typy chování zvláštní důležitosti. Kromě toho jsou důležitými aspekty dobrých životních podmínek ptáků odpočinek a hřadování a všichni ptáci by měli být schopni hřadovat současně. Zejména hřadování v noci na vyvýšeném hřadě je typ chování velké důležitosti, jako i další nezbytné pohyby, a to pastva a smývání prachu. Pokud se slepice nemohou chovat odpovídajícím způsobem, může to mít za následek významnou frustraci nebo deprivaci nebo zranění, což je škodlivé pro jejich zdraví a dobré životní podmínky.

Nižší hustota chovu, která se používá v obohacených klecích, se zde ukázala jako užitečná. Etologické možnosti jsou však v obohacených klecích stále omezené ve srovnání se slepicemi chovanými v alternativních systémech.

2.2. Veřejné zdraví a problematika životního prostředí

Stanovisko a zpráva EFSA obsahovaly zvláštní kapitolu o důsledcích různých systémů umístění zvířat na bezpečnost potravin (mikrobiologická nebo chemická rizika).

Současný výzkum neumožňuje dojít k závěru, že jeden ze stávajících chovných systémů musí být ukončen v důsledku rizik, která představuje pro veřejné zdraví.

Pokud jde o dopad chovu slepic na ochranu životního prostředí, studie provedená pro Komisi dospěla v roce 2005 k závěru, že rozšíření všech intenzivních systémů produkce vajec mělo významný záporný dopad na kvalitu vody, vzduchu a krajiny[10]. Je však čím dál více zřejmé, že v budoucnu bude potřebné při dalším rozvoji chovných systémů pro nosnice přihlížet ke všem aspektům udržitelnosti [11].

2.3. Příslušné výzkumné projekty financované Společenstvím

Výzkumný projekt spolufinancovaný Společenstvím „Welfare implications of changes in production systems for laying hens“ (Vliv změn v produkčních systémech na dobré životní podmínky nosnic – LayWel[12]) měl za cíl optimalizaci chovných systémů nosnic, a to zejména v obohacených klecových systémech. Tento projekt, uzavřený v roce 2006, potvrzuje, že neobohacené klece představují svou podstatou problém pro dobré životní podmínky zvířat. Zjistilo se, že alternativní systémy s výjimkou neobohacených klecí mají potenciál poskytnout uspokojivé životní podmínky pro nosnice, ačkoli je stále nezbytný další výzkum. Úmrtnost se značně liší mezi různě velkými skupinami, konstrukcemi systému, genotypy a ptáky s provedenou kauterizací zobáku nebo bez ní. Studie zdůrazňuje, že úmrtnost může být nižší ve velkých obohacených klecích.

---

10 http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/pig_poultry_egg/eggsum_en.pdf.

11 Aktualizovaná strategie EU v oblasti udržitelného rozvoje, http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/06/st10/st10117.cs06.pdf.

12 http://www.laywel.eu/

Podle projektu „EGGDEFENCE[13]“ systém umístění zvířat, který je pouze jedním z možných cest kontaminace, neovlivnil průnik salmonely do vajec. Proto byly ohledně souvisejících otázek zavedeny další výzkumné projekty, které probíhají dál. Projekt SAFEHOUSE[14] analyzuje epidemiologii kontaminace vajec a kolonizaci nosnic salmonelou a dalšími původci zoonóz souvisejícími s prostředím umístění zvířat a provádí studie pro analýzu rizik, které umožňují popsat a zařadit rizika pro konzumenty vajec. Mezitím bude doplňkový projekt RESCAPE[15] provádět multidisciplinární strategii na úrovni slepic (chov) a vajec (obranné mechanizmy vajec, dekontaminace a třídění vajec) s cílem snížit riziko vstupu vajec nevhodných pro lidskou spotřebu do potravinového řetězce.

Společenstvím financovaný projekt Welfare Quality project (Projekt o kvalitě dobrých životních podmínek zvířat)[16], zkoumá integraci dobrých životních podmínek zvířat do řetězce potravinové jakosti. Vývoj ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat a jejich použití pro sledování dobrých životních podmínek poskytnou nástroje, kterými lze reagovat na poptávku spotřebitelů po spolehlivých a transparentních informacích týkajících se uplatňovaných standardů dobrých životních podmínek zvířat. Má za cíl posílení konkurenceschopnosti výrobků šetrných k dobrým životním podmínkám zvířat.

2.4. Socio-ekonomické dopady a vlivy na hospodářské partnery Společenství

Komise financovala nezávislou studii o socio-ekonomických dopadech různých systémů chovu nosnic[17] (studie Agra CEAS). Studie analyzuje vývoj výrobních nákladů a konkurenceschopnost výrobců EU ve vztahu k provádění požadavků na dobré životní podmínky zvířat a také simuluje situaci v EU po zákazu neobohacených klecí, jako i různé scénáře budoucích potenciálních změn, které ovlivní evropský trh s vejci. Rovněž bylo přihlíženo k dalším údajům o socio-ekonomických důsledcích směrnice 1999/74/ES (viz příloha).

Je třeba mít na zřeteli, že v současnosti jsou k dispozici omezené údaje o obohacených klecích. Podle studie Agra CEAS týkající se výrobních nákladů se proměnlivé i fixní náklady v EU zvyšují v souladu s vyššími standardy dobrých životních podmínek zvířat. Ve studii zpracované na zakázku tohoto odvětví se uvádí, že růst výrobních nákladů by mohl činit ve srovnání s neobohacenými klecemi[18]přibližně 10 %.

---

13 http://ec.europa.eu/research/agriculture/projects/qlrt_2000_01606_en.htm.

14 http://www.safehouse-project.eu/index.php?rub=Egg_contaminating_zoonotic_pathogens. Tříletý projekt byl zahájen dne 1. října 2006.

15 http://www.rescape-project.eu. Tříletý projekt byl zahájen dne 1. října 2006.

16 http://www.welfarequality.net.

17 „Study on the socio-economic implications of the various systems to keep laying hens“ (Studie o socio-ekonomických dopadech různých systémů o chovu nosných slepic), závěrečná zpráva pro Evropskou komisi předložená společností Agra CEAS Consulting Ltd., aktualizovaná verze z roku 2005.

18 „Impact of EU Council Directive 99/74 “welfare of laying hens” on the competitiveness of the EU egg industry“ (Dopad směrnice Rady EU 99/74 o dobrých životních podmínkách nosnic na konkurenceschopnost průmyslu s vejci v EU) s. 21.

Dodatečné náklady při produkci vajec v hale namísto v systému neobohacených klecí se však odhadují na 1,3 centů na vejce a dodatečné náklady na produkci jednoho vejce z volného výběhu místo v systému neobohacených klecí na 2,6 centů[19]. Za předpokladu, že vejce z neobohacené klece stojí v současnosti přibližně 9 centů, přechod od neobohacených k obohaceným klecím by mohl zvýšit náklady na každé vejce o méně než jeden cent.

Podle studie Agra CEAS hrubé obchodní rozpětí výrobce na kilogram vajec roste od neobohacené klece k systémům v hale a systémům volného chovu. U systémů volného chovu je hrubé obchodní rozpětí výrobce dvakrát vyšší ve srovnání se systémy v neobohacených klecích. Hrubé obchodní rozpětí u ekologických systémů není tak vysoké jako u systémů volného chovu. Při analýze hrubých obchodních rozpětí bylo zřejmé, že ačkoliv obchodní rozpětí rostou s vyššími standardy dobrých životních podmínek zvířat, celková produkce na hospodářství by se mohla snížit.

Některé nevýhody pro výrobce v EU jsou dnes zmírňovány takovými faktory, jako jsou cla a přepravní náklady[20]. Důležitost blízkosti výrobce EU k trhu je důležitá pro trh s vejci ve skořápce. V důsledku omezené doby uskladnění vajec ve skořápce se dovoz z třetích zemí týká zejména zpracovaných vajec (sušených nebo tekutých), pro které je třeba uznat rozdíl v konkurenceschopnosti.

2.5. Přístup spotřebitelů k dobrým životním podmínkám nosnic

V roce 2005 a 2006 se v EU uskutečnily dva průzkumy EUROBAROMETR o přístupu spotřebitelů k dobrým životním podmínkám zvířat[21]. Ukazují, že dobré životní podmínky zvířat občané řadí vysoko. Dávají jim v průměru osm z deseti bodů podle důležitosti. Zejména drůbež (nosnice a jatečná drůbež) je podle občanů důležitou akční oblastí pro dobré životní podmínky zvířat. Pokud jde o dobré životní podmínky nosnic, 44 % spotřebitelů odpovídá, že jejich životní podmínky by se měly nejvíce zlepšit, ve srovnání se 42 % u jatečné drůbeže a 28 % u prasat. Důležité je, že 58 % dotázaných hodnotilo životní podmínky nosnic jako špatné. Údaje ukazují, že spotřebitelé v EU většinou předpokládají, že mohou ovlivnit standardy pro dobré životní podmínky zvířat selektivními nákupy. Zdá se však, že spotřebitelé nejsou úplně spokojeni se stávajícími systémy označování, a také s tímto systémem u vajec.

Stávající struktura nákupu v celé EU rovněž ukazuje, že spotřebitelé si jsou vědomi, že existují různé systémy chovu nosnic a věnují pozornost výrobnímu systému uvedenému v označení. 16 % dotázaných uvádí, že kupují většinou vejce pocházející od slepic chovaných v klecích, 10 % kupuje vejce z alternativních systémů v hale a 38 % vejce ze systémů volného chovu. 18 % připouští, že nevěnuje pozornost chovnému systému a 8 % spotřebitelů odpovědělo, že vůbec vejce nekupují.

---

19 Compassion in World Farming na základě socio-ekonomické studie Komise, srv. „Alternativy k hřadové klecové baterii pro umístění nosnic v Evropské unii“ s. 27.

20 Srv. „Dopad směrnice Rady EU 99/74/ES o dobrých životních podmínkách nosnic na konkurenceschopnost průmyslu s vejci v EU“.

21 „Postoje spotřebitelů k dobrým životním podmínkám hospodářských zvířat“ a „Postoje občanů EU k dobrým životním podmínkám zvířat“, srv. příloha „Studie“.

Většina občanů v EU (57 %) uvedla, že jsou ochotni zaplatit více za vejce pocházející ze systému výroby šetrného k dobrým životním podmínkám zvířat. Podrobněji 25 % dotázaných uvedlo, že jsou ochotni zaplatit navíc 5 %, 21 % by zaplatilo 10 % navíc, 7 % by zaplatilo navíc 25 % a 4 % jsou dokonce ochotni zaplatit více než 25 %.

Výsledky průzkumů EUROBAROMETR jsou podpořeny údaji o vývoji alternativních systémů. Podle studie Agra CEAS podíl hejna nosnic chovaných v systémech bez klecí vzrostl mezi rokem 1993 a rokem 2003 z 3,56 % na 11,93 %.

Další analýza týkající se zájmů spotřebitelů probíhá v rámci projektu Welfare Quality[22].

2.6. Registrace chovu a označování vajec

Směrnice Komise 2002/4/ES zavazuje členské státy podle směrnice 1999/74/ES, aby zaregistrovaly všechny zařízení produkující vejce a přidělily jim kód označující metodu chovu, členský stát a registrační číslo. Podle obchodních norem pro vejce jsou vejce třídy A[23] označena tímto kódem. Kromě toho bude chovný systém označen na balení tak, aby byl snadno viditelný a jasně čitelný, s jasně vymezenými pojmy. Chovné systémy jsou určeny odkazem na směrnici 1999/74/ES s dalšími požadavky na vejce ze systémů volného chovu.

Vejce třídy A dovážené z třetích zemí jsou obecně označeny kódem ISO země původu, před kterým jsou slova „normy, které nejsou normami ES“, pokud žádné hodnocení Komise nestanovilo rovnocennost s normami ES.

Současný systém označování vajec nepředpokládá povinné rozlišování mezi vejci pocházejícími z neobohacených nebo obohacených klecí. Je možné dobrovolně přidat označení, pokud bylo vejce vyrobeno v obohacené kleci.

Kromě toho organizace zemědělců, organizace pro dobré životní podmínky zvířat a maloobchodníci vyvíjejí v několika členských státech rostoucí počet projektů označování, které označují šetrnost k dobrým životním podmínkám zvířat. Viditelnost a vliv na trh se zkoumají[24].

2.7. Důležitost Společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“) pro chov slepic

Vzhledem k potenciálnímu užitku pro dobré životní podmínky zvířat se plánují opatření v rámci politik v oblasti rozvoje venkova[25]. Členský stát může udělit podporu spolufinancovanou Společenstvím pro investice v zemědělských podnicích nebo zpracování a prodej zemědělských výrobků s cílem zlepšit dobré životní podmínky zvířat.

---

22 http://www.welfarequality.net.

23 Nařízení Rady (ES) č. 1028/2006 a nařízení Komise (ES) č. 557/2007.

24 Srv. například Welfare Quality Reports č. 3.

25 Nařízení Rady (ES) č 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), (Úř. věst. L 277, 21.10.2005, s. 1).

2.8. Provádění a vynucování směrnice 1999/74/ES

Většina členských států správně provedla směrnici 1999/74/ES. Ale dodnes výrobci ve většině členských států dosáhli velmi malého pokroku při zavádění obohacených klecí nebo při přechodu k alternativním systémům. Komise je však informována, že hlavní maloobchodníci v několika členských státech vyvíjejí prodejní strategie pro vejce vyráběná v alternativních systémech.

Potravinářský a veterinární úřad (dále jen „FVO“) uveřejnil v roce 2005 zprávu o řadě misí týkajících se chovů nosnic, které se uskutečnily v průběhu roku 2004. Tyto mise poskytly důkazy, že v některých členských státech jsou stále obtíže s prováděním dané směrnice. Každý z dotčených členských států následně poskytl Komisi akční plán, jak má v úmyslu v budoucnu na tyto otázky reagovat. Útvary Komise dále uskutečnily následnou akci v oblastech nesouladu s právními předpisy, který není řešen odpovídajícím způsobem.

3. ZÁVĚRY

Dobré životní podmínky zvířat jsou pro občany EU základní hodnotou a zdá se, že si dělají starosti zejména o dobré životní podmínky chovné drůbeže, a zejména nosnic. Směrnicí Rady 1999/74/ES členské státy odsouhlasily různá opatření stanovující minimální normy na ochranu nosnic, s postupným uplatňováním některých ustanovení po dobu do roku 2012 s přihlédnutím k hospodářskému dopadu tohoto opatření.

Studie prokázaly, že zdravotní problémy zvířat vyskytující se v *alternativních systémech* lze zejména minimalizovat nebo dokonce vyřešit správným řízením nebo vhodnou konstrukcí. *Obohacené klece* vylepšují dobré životní podmínky zvířat ve srovnání s neobohacenými klecovými systémy a zdá se, že v budoucnu je možná další optimalizace. V protikladu k tomu *neobohacené klece* zapříčiňují řadu problémů v oblasti dobrých životních podmínek, které vyplývají *z podstaty* těchto systémů. Vědecké studie dospěly k závěru, že nevýhody neobohacených klecí převažují nad možnými výhodami sníženého výskytu parazitů, dobrými hygienickými podmínkami a jednodušším řízením. Probíhá další výzkum, který má posoudit rozsah, v němž chovné systémy pro nosnice mj. poskytují optimální standardy pro zdraví zvířat a jejich dobré životní podmínky, jako i pro bezpečnost potravin, a je třeba, aby tento výzkum pokračoval i nadále.

Kontroly prokázaly, že několik členských států má problémy se správným uplatňováním směrnice 1999/74/ES. Komise bude intenzívně sledovat vývoj prostřednictvím dalších misí FVO a konat tak, aby zajistila vhodné pokračování misí FVO.

Odhad vývoje spotřeby ve významných členských státech EU-15 uvádí pravidelný růst spotřeby stolních vajec z neklecových systémů [26].

[26] „Vývoj v počtech nosných slepic a výroba a spotřeba vajec z výroby v klecových a neklecových systémech“, Agra CEAS, s. 18.

Jasné informace pro spotřebitele jsou klíčem, který by umožnil výrobcům prodávat vejce z chovných systémů šetrných k dobrým životním podmínkám zvířat. V tomto rámci je vhodné poznamenat, že zpracovaná vejce, na rozdíl od konzumních vajec, nepodléhají v současnosti žádnému legislativnímu požadavku na označování vztahujícímu se k dobrým životním podmínkám zvířat.

Někteří maloobchodníci a hospodářské subjekty v oblasti stravování prodávají již dnes převážně vejce z chovu bez klecí. Pokračuje výzkum pro analýzu, jakými způsoby mohou maloobchodníci využívat různé typy projektů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat[27]. Jakékoli odložení zákazu neobohacených klecí by narušilo soutěž a penalizovalo ty výrobce, kteří do dneška již investovali do alternativních systémů nebo systémů s obohacenými klecemi, které představují vědecký a technologický vývoj.

4. DOPORUČENÁ OPATŘENÍ

4.1. Poskytování nových konkurenčních příležitostí

Vysoké standardy dobrých životních podmínek zvířat uplatňované v EU, včetně nosnic, by měly být podporovány jako obchodní a konkurenční výhoda na evropské úrovni mimo jiné při použití mechanizmů, které již byly plánovány a projednávány v rámci akčního plánu Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat, jako jsou:

– zvýšit povědomí ve veřejném i soukromém sektoru, dát přednost podpoře vědeckých investic, osvětě a výchově v této oblasti,

– podporovat informační kampaně o chovných systémech v rámci daném obchodními normami pro vejce,

– zajistit spolupráci mezi zúčastněnými stranami dodávkového řetězce (např. výrobci, zpracovatelé, maloobchodníci, dodavatelé potravin, spotřebitelé, vlády, nevládní organizace),

– zkoumat možnost vytvoření obecného rámce EU, aby se umožnilo označování dobrých životních podmínek zvířat na základě ukazatelů dobrých životních podmínek a systémů osvědčení platných na evropské úrovni. Taková výhledová studie by měla být provedena v souladu s obecnými zásadami „Zlepšování právní úpravy“ a konkrétně důkladně posoudit ekonomický dopad.

Informování spotřebitele o vysokých standardech dobrých životních podmínek zvířat uplatňovaných v odvětví nosnic by mělo zahrnovat objektivní informace o:

– používaných výrobních metodách,

– skutečnosti, že uplatňování přísnějších norem / vyšších standardů pro dobré životní podmínky zvířat by se mohlo projevit dodatečnými náklady výrobců a

[27] „Retailers dealing with welfare schemes“ (Maloobchodníci a projekty dobrých životních podmínek), s. 48.

– dopadu zdokonalených standardů pro dobré životní podmínky zvířat na ceny vajec.

Spotřebitelé by měli být ujištěni, že kupují vejce vyrobená v souladu s evropskými hodnotami. Vylepšení životních podmínek zvířat v chovných systémech je prvkem, který podporuje udržitelný rozvoj, zásadou odrážející tyto hodnoty[28].

Zemědělci by mohli být oceněni za výrobu produktů vynikající kvality, které se odlišují od ostatních, a mít proto možnost žádat vyšší cenu.

4.2. Přechod k novým chovným systémům a SZP

Na základě vědeckých studií se nedoporučuje pozměnit současná ustanovení směrnice 1999/74/ES.

Přechod k novým chovným systémům musí být dál podporován po stránce technické i ekonomické. Úsilí orgánů členských států by se mělo soustředit na poskytování technické podpory pro zemědělce a to, jak je povzbudit k přechodu k novým chovným systémům v souladu s evropskými hodnotami, z nichž mohou těžit. Mělo by se přihlížet k příležitosti pro školení ve smyslu nařízení (ES) č. 882/2004.

Důležitost SZP a zejména politik pro rozvoj venkova pro odvětví nosnic by se měla analyzovat a více zviditelnit, včetně podpory pro investice do zemědělských hospodářství nebo zpracování a prodeje zemědělských produktů za účelem zlepšení životních podmínek zvířat. Podle SZP je možné financovat komunikační kampaně za účelem znovuobnovení důvěry spotřebitele v zemědělské produkty včetně vajec. To může zahrnovat podporu iniciativ pro lepší komunikaci s občany v oblasti dobrých životních podmínek zvířat.

4.3. Výzkum

V sedmém rámcovém výzkumném programu se navrhuje téma „Zlepšení zdraví zvířat, kvality produktů a kvality ekologických systémů a systémů chovu hospodářských zvířat s nízkými vstupními náklady prostřednictvím integrace chovných a inovačních řídících technik“[29]. Popis tématu zahrnuje systémy drůbežářské produkce. Kromě toho jsou předložena další témata o použití genomických nástrojů a genetiky v živočišné výrobě.

Je třeba stanovit priority a zajistit podporu dalšímu výzkumu za účelem optimalizace systémů pro chov nosnic a minimalizace zdravotních problémů a problémů týkajících se dobrých životních podmínek zvířat spojených s genetickou selekcí. Pokud jsou neklecové systémy ziskové, měl by se v této oblasti podporovat další výzkum.

---

[28] Aktualizovaná strategie EU v oblasti udržitelného rozvoje, http://register.consilium.europa.eu/pdf/cs/06/st10/st10117.cs06.pdf. Srv. také „Good Practice Note Animal Welfare in Livestock Operations“, International Finance Corporation, http://www.ifc.org/ifcext/enviro.nsf/AttachmentsByTitle/p_AnimalWelfare_GPN/$FILE/AnimalWelfare_GPN.pdf.

[29] Téma 2, Výzva 2A FP7-KBBE-2007-1-3-07, 2007/C133/07 ze dne 15. června 2007.

Ukazatele o dobrých životních podmínkách zvířat a spolehlivé monitorovací systémy v zemědělských podnicích, které již byly zavedeny v rámci projektu „Welfare Quality“, je třeba nadále aktualizovat a dále hodnotit. Také výzkum v oblasti příležitostí prodeje výrobků vyrobených v podmínkách šetrných k dobrým životním podmínkám zvířat, prováděný v rámci tohoto projektu, by měl pokračovat.

Dále by se měla hodnotit úloha dobrých životních podmínek zvířat v strategii udržitelnosti.